

Domènec Terradellas (1713-1751)
Giuseppe riconosciuto (òpera en tres actes)
Llibret de Pietro Metastasio (1698-1782)
Traducció al Català de Lourdes Bigorra Cervelló

Personatges:

Giuseppe – Josep, fill de Jacob
Giuda – Judà, germà de Giuseppe
Beniamino – Benjamí, germà de Giuseppe
Simeone – Simeó, germà de Giuseppe
Tanete – Tanet, confident de Giuseppe
Cabri, confident de Giuseppe

1. OVERTURA

Presto - Larghetto e sotto voce - Allegretto

ATTO PRIMO

SCENA I

Reggia, Giuseppe e Tanete

2. GIUSEPPE

Nè degli ebrei germani in Menfi ancora
nessuno ritornò?

TANETE

Nessuno.

GIUSEPPE

Mandasti
ad esplorar le vie?

TANETE

Molti, ma in vano.

GIUSEPPE

Pur non è sì lontano
dalla valle di Mambre
questo albergo real.

1. OBERTURA

Presto - Larghetto i sotto voce - Allegretto

ACTE PRIMER

ESCENA PRIMERA

Palau reial, Josep i Tanet

2. JOSEP

Dels germans jueus,
no n'ha tornat cap encara a Memfis?

TANET

Cap.

JOSEP

Has enviat algú
per explorar els camins?

TANET

N'he enviat molts, però en va.

JOSEP

Tanmateix, no és gaire lluny
de la vall del Mambre
aquest estatge reial.

TANETE

Io non comprendo,
signor perdona, il tuo pensier: nè parmi
che sian pochi pastori un degno oggetto
di tante cure tue.

GIUSEPPE

da parte

(Non sa Tanete
ch'io son germano a quei pastori) Amico,
d'esser così schernito
troppo mi spiacerebbe. Io lor commisi
che il fanciul Beniamino, ultimo germe
dell'antico Giacobbe,
conducesser tornando.

TANETE

Ma d'un fanciullo ignoto
perchè mai sì gran parte
prendi tu nel destin?

GIUSEPPE

Simili assai
siam Beniaminoed io:
penso al tuo stato e mi ricordo il mio.
Onde va tu: se di Giacobbe i figli,
se torna Beniamino, torna, preveni
l'arrivo lor.

TANETE

Corro a veder, signore,
e forse intendo quest'arcano amore.

3. Indegno è quest'oggetto
de' doli affetti tuoi,
ma so che amar tu vuoi
per far che generoso
ritorni nel tuo petto
l'amore e la pietà.

È per un regio cuore
colpevole il rigore,
sol degna la bontà.

SCENA II

Giuseppe e Cabri

4. CABRI

Signore, è a me permesso
sperar grazia da te?

GIUSEPPE

Questa dubiezza,

TANET

No entenc, senyor,
perdoneu-me, el vostre pensament, ni penso
que un grapat de pastors sigui un objecte digne
de ser part de les vostres ja moltes preocupacions.

JOSEP

(a part)

(Tanet no sap
que jo soc germà d'aquests pastors)
Amic, lamentaria massa
ser burlat d'aquesta manera,
els vaig encarregar
que en tornar portessin davant meu
el petit Benjamí, la darrera llavor del vell Jacob.

TANET

Però, per què voleu
intervenir tant en el destí
d'un noi que no coneixeu?

JOSEP

Molt semblants som
Benjamí i jo:
Penso en el seu estat i recordo el meu.
Per tant, ves, i si tornen els fills de Jacob,
si Benjamí arriba, vine de seguida
per avisar-me de la seva vinguda.

TANET

Hi vaig de seguida, senyor,
i potser entendre aquest amor arcà.

3. Indigne és aquest objecte
dels teus dolços afectes,
Però sé que vols estimar
per fer que retornin,
en el teu pit generós,
l'amor i la pietat.

En un cor reial
la inclemència és vilesa,
només la bondat li és digna.

ESCENA SEGONA

Josep i Cabri

4. CABRI

Senyor, se'm permet
esperar gràcia de vos?

JOSEP

Aquesta dubtança,

Cabri, mi offende.

CABRI

Al prigioniero ebreo
disciogli i lacci.

GIUSEPPE

A Simeone?

CABRI

A lui.

GIUSEPPE

Ma qual pietà ti move
per chi tu non conosci?

CABRI

E qual rigore
a punir ti consiglia
chi reo teco non è?
Imita l'autor del tutto.
Egli su' giusti e' rei
piove egualmente; ed egualmente vuole
che a' buoni splenda, ed a' malvagi, il Sole.

GIUSEPPE

Come al gran Dio d'Isacco
avrò sciolto i miei voti,
si guidi a me il cattivo (è ignoto a questo
il tradimento antico:
non sa che è mio germano e mio nemico.)
Vedrai ch'anco ho pietà degl'infelici
ne son tanto crudel quanto tu dici.

5. Vederti bramerei
nel giudicar men presto:
affetto fors'è questo
che chiami crudeltà.

Più cauto, oh Dio, ragiona,
e sappi che talvolta
la crudeltà perdona,
punisce la pietà.

(entra)

SCENA III

Cabri solo

6. CABRI

Ah, che del prigioniero
da' moti e dall'aspetto
l'innocenza comprendo: il nostro sguardo
è vero che non passa oltre il sembiante,

Cabri, m'ofèn.

CABRI

Deslliga de les cadenes
el presoner jueu.

JOSEP

Parles de Simeó?

CABRI

D'ell parlo.

JOSEP

Quina mena de pietat et mou
per algú que no coneixes?

CABRI

I quin rigor us empeny
a castigar qui no us ha fet cap greuge?
Imiteu l'autor de la creació.
Ell és rei sobre els justos
fa ploure per a tothom igual; i vol que per igual
el sol resplendeixi,
tant sobre el bondadós com sobre el malvat.

JOSEP

Amb el gran Déu d'Isaac
no he trencat els meus vots;
porteu davant meu el captiu (li és desconeguda
l'antiga traïció:
no sap que és germà meu i enemic meu).
Veuràs que també tinc pietat dels infeliços
i que no soc tan cruel com dius.

5. Desitjaria veure
que no jutges tan prest:
potser això que tu anomenes crueltat
no és res més que afecte.

Sigues més cautelós, oh Déu, raona,
i sàpigues que de vegades
la crueltat perdona,
i la pietat castiga.

(se'n va)

ESCENA TERCERA

Cabri sol

6. CABRI

Ah, pels fets i per l'aspecte
comprend la innocència
del presoner: la nostra mirada,
és cert, no va més enllà de l'aparença,

ma l'alma nostra spesso
nella spoglia, che informa,
i moti suoi sì violenta imprime
che gl'affetti di lei la spoglia esprime.
Ah, Giuseppe, e con qual trista ventura
troppo rigor la tua giustizia oscura!

7. Io lo so, che giusto sei,
ma vorrei che nel tuo cuore
di giustizia al sagra orrore
eco fosse la bontà:

meno rigido saresti
e in te nascere vedresti
anche il senso di pietà.

(parte)

SCENA IV

Campagna, Giuda e Beniamino

8. BENIAMINO

L'arresto del fratello
qui lasciato in ostaggio,
vedesti come il caro padre afflisse?
E come al mio partir, figlio, mi disse,
caro, amato sostegno
di mia cadente etade,
chi sa se te mandando
a ricovrare il prigionier germano
perda a mendue? Ah, questo ultimo è forse
dolce bacio che imprimo
alle tue gote amabili e leggiadre.
E qui baciommi e pianse il caro padre.

9. Se il rammentare, oh Dio!
l'amor del padre mio
mi sforza a sospirar:
Cieli, che giusti siete,
perchè mi dividete
dal caro genitor?

(si alza)

Ma se lontan sospiro
dal suo paterno seno,
a lui volate almeno
affetti del mio cor.

10. GIUDA

Ah, che fuor di mistero non è questo
onde languidi siam, disagio estremo:
di Simeon nell'odioso arresto,
nel nostro smarrimento, e in tante guise

però sovint la nostra ànima
imprimeix amb tanta força
els seus moviments al cos mortal que l'enclou,
que aquest expressa els seus afectes.
Ah, Josep, per quina ventura
massa rigor infligeix la vostra justícia impenetrable!

7. Sé que sou just
però voldria que, en el vostre cor
justicier, el temor de déu
tingués l'eco de la bondat:

seríeu menys rígid
i veuríeu néixer dins vostre
el sentit de la pietat.

(se'n va)

ESCENA QUARTA

Al camp, Judà i Benjamí

8. BENJAMÍ

Ja vas veure com es va afligir el pare estimat
per l'arrest del nostre germà
que es va quedar aquí com a ostatge,
I que, quan jo era a punt d'anar-me'n, em va dir,
fill, estimat suport
de l'edat que em decau,
qui sap si enviant-te
a rescatar el teu germà presoner
no us perdré tots dos? Ah, aquest és potser
l'últim tendre petó que imprimeixo
a la teva galta, dolça i amorosa!
I després el pare estimat em va besar i va plorar.

9. Si recordar, oh Déu!
l'amor del meu pare
m'obliga a sospirar:
Déu, tu que ets just,
per què em separe
de l'estimat progenitor?

(s'alça)

Però si lluny sospiro
del seu pit paternal,
almenys voleu cap a ell
afectes del meu cor.

10. JUDÀ

Ah, no és pas un misteri que ens sentim defallir,
que haguem de suportar un destret extrem:
amb l'odiós arrest de Simeó,
amb el nostre desconcert, amb tantes formes

di nostro avverso fato
parla de' nostri falli Iddio sdegnato.

11. Par che stridano sull'arco
incoccate le saette
e il gran Dio delle vendette
tosto s'armi a fulminar.

Qual ascosa atroce mina
va a scoppiar l'ira divina
se si accinge a vendicar.

(prende Beniaminoper mano e parte)

SCENA V

Reggia, Giuseppe e Cabri

12. GIUSEPPE

Vien Simeone?

CABRI

Appunto.

GIUSEPPE

(parte)

*(Oh, se pensar potessedà parte
che Giuseppe son'io! Giustizia eterna,
eccolo in mio potere! Eccolo avvinto,
fra' lacci d'un german ch'ei volle estinto!)*
T'avvicina, oh pastor.

SCENA VI

Simeone e detti

SIMEONE

Umile e prono,
signore, a' piedi tuoi...

GIUSEPPE

Sorgi.

SIMEONE

*(Qual voce,
qual semblante è mai questo!
Io perché tremo?
Chi mi toglie l'ardir?)*

CABRI

Parla.

SIMEONE

Non oso:

del nostre destí advers,
Déu, indignat, ens parla de les nostres faltes.

11. Sembla que ja grinyolen,
en tensar l'arc, les saetes
i que el gran Déu de la venjança
a punt estigui d'armar-se per disparar.

Quina mina amagada tan atroç
farà esclatar la ira divina
quan es disposi a venjar-se.

(agafa Benjamí de la mà i se'n va)

ESCENA CINQUENA

Palau reial. Josep i Cabri.

12. JOSEP

Ja ve Simeó?

CABRI

Ara mateix.

JOSEP

(a part)

*(Oh, si pogués endevinar que jo soc Josep!
Justícia eterna, aquí està en el meu poder!
Aquí està, subjugat, lligat amb les cadenes d'un germà
que voldria veure mort!).*
Acosta't, pastor.

ESCENA SISENA

Simeó i els anteriors.

SIMEÓ

Humil i submís,
Senyor, als teus peus...

JOSEP

Alça't.

SIMEÓ

*(Aquesta veu,
aquest rostre...
Per què tremolo?
Qui m'ha robat el valor?)*

CABRI

Parla.

SIMEÓ

No goso:

sento innanzi a quel volto
un incognito giel che al cuor mi scende.

GIUSEPPE

(Son rimorsi que prova e non intende.)
Pastor, dunque il tuo nome...

SIMEONE

È Simeone, lo sai.

GIUSEPPE

La patria?

SIMEONE

È Carra.

GIUSEPPE

Il genitor?

SIMEONE

Giacobbe.

GIUSEPPE

La madre?

SIMEONE

Lia.

GIUSEPPE

Chi son color che teco
eran quando giungesti?

SIMEONE

I miei germani.

GIUSEPPE

Non fu padre Giacobbe
pur d'altri figli?

SIMEONE

(Ahimè!) Sì, n'ebbe ancora
dalla bella Rachele.

GIUSEPPE

E son?

SIMEONE

Giuseppe e Beniamino.

GIUSEPPE

Ma questi
perchè non venner teco?

SIMEONE

Appresso al padre

sento que davant d'aquest rostre
una gelor desconeguda m'inunda el cor.

JOSEP

(El que sent són remordiments, i no ho comprèn)
Pastor, el teu nom, doncs...

SIMEÓ

És Simeó, ja ho sabeu.

JOSEP

La teva pàtria?

SIMEÓ

És Carra.

JOSEP

El teu pare?

SIMEÓ

Jacob.

JOSEP

La teva mare?

SIMEÓ

Lia.

JOSEP

Qui són aquells que eren amb tu
quan vas arribar?

SIMEÓ

Els meus germans.

JOSEP

No va ser Jacob pare
també d'altres fills?

SIMEÓ

(ai de mi!) Sí, en va tenir més
amb la bella Raquel.

JOSEP

I com es diuen aquests fills?

SIMEÓ

Josep i Benjamí.

JOSEP

Però aquests dos,
per què no van venir amb tu?

SIMEÓ

El més petit dels dos

restò l'ultimo d'essi.

GIUSEPPE

E l'altro?

SIMEONE

(Oh Dio!)

L'altro...

GIUSEPPE

Segui.

SIMEONE

Noi so.

GIUSEPPE

(Lo so ben io.)

CABRI

(Impallidisce!)

GIUSEPPE

Almeno

dì se vive Giuseppe.

SIMEONE

Il genitore

lo pianse estinto.

GIUSEPPE

(Ah, sventurato padre!)

Ei morì dunque?

SIMEONE

Ignota

è a noi la sorte sua.

GIUSEPPE

Troppo discordi

son fra loro i tuoi detti.

SIMEONE

E pur son veri.

GIUSEPPE

Ma che fu di Giuseppe?

SIMEONE

Ah, di Giuseppe,

signor, più non parlarmi: un gran tormento

questo nome è per me.

GIUSEPPE

(Vorrei per consolarlo

scoprirmi a lui. No, non è tempo.)

es va quedar amb el pare.

JOSEP

I l'altre?

SIMEÓ

(Ai, Déu meu!)

L'altre...

JOSEP

Continua.

SIMEÓ

No ho sé.

JOSEP

(Jo sí que ho sé.)

CABRI

(S'ha quedat blanc com la cera!)

JOSEP

Si més no,

digues si Josep és viu.

SIMEÓ

El pare

en va plorar la mort.

JOSEP

(Ah, malaurat pare!)

Va morir, doncs?

SIMEÓ

El seu destí

ens és desconegut.

JOSEP

Les teves paraules

són massa discordants entre si.

SIMEÓ

I, tanmateix, són certes.

JOSEP

Però, què se'n va fer, de Josep?

SIMEÓ

Ah, de Josep,

Senyor, no me'n parreu més: aquest nom

és per a mi un gran turment.

JOSEP

(Voldria revelar-li qui soc

per consolar-lo. Però no és el moment).

a Cabri

Io trovo ne' confusi suoi detti
fomento a' miei sospetti: al carcer torni
finchè giungano gli altri.

CABRI

(Io son confuso.)

SIMEONE

(La tua vendetta, oh Dio,
comincia a lampeggiar; vinto son io.)

13. Ah, ti direi crudele,
ma da quell'occhi tuoi
esce un sovrano orrore.
Nè so qual sia maggiore,
la pena di vederti
o quella del morir.

(A Cabri)

Tornami a' lacci miei,
non fulminar col ciglio;
ma pensa ch'io son figlio
d'un genitor fedel...
Oh Dio, che i sensi suoi
l'alma non sa scoprire.

(va per entrare)

SCENA VII

Tanete

14. TANETE

Fermisi il prigionier: i suoi germani
son giunti.

SCENA VIII

Giuda, Giuseppe

GIUDA

Signore, i cenni tuoi
e le nostre promesse ecco adempite:
siam di nuovo al tuo piè.

GIUSEPPE

Il genitor Giacobbe,
dite, che fà? Vive il buon vecchio?

GIUDA

Ancora,
signor, vive il tuo servo; e dell'etade
solo il peso l'affanna.

(a Cabri)

En les teves paraules confuses
trobo el fonament de les meves sospites,
torna a la presó fins que arribin els altres.

CABRI

(Estic atordit.)

SIMEÓ

(La teva venjança, oh Déu meu,
comença a fulminar; estic perdut).

13. Ah, us diria cruel,
però dels vostres ulls
emana un terror sense mesura.
No sé quin dolor és més gran
si el de veure-us
o el de morir.

(a Cabri)

Torneu-me a les meves cadenes,
no em fulmineu amb la mirada;
penseu en canvi que soc fill
d'un pare fidel a vós...
Oh Déu, que els seus sentits
l'ànima no sap descobrir.

(vol sortir)

ESCENA SETENA

Tanet

14. TANET

Atureu el presoner: els seus germanos
han arribat.

ESCENA VUITENA

Judà, Josep

JUDÀ

Senyor, les teves ordres
i les nostres promeses estan complertes:
Un altre cop som als teus peus.

JOSEP

Jacob, el vostre pare,
digueu, com està? Encara és viu, el bon ancià?

JUDÀ

Encara,
senyor, és viu el vostre serf,
i no té més malura que l'edat.

GIUSEPPE

(Rattenetevi
nel cor, lagrime mie.) E quel fanciullo
è Beniamino, di cui parlaste?

GIUDA

È quello.

GIUSEPPE

Figlio... (Ah, come in mirarlo intenerir mi sento!) Il
Cielo, oh figlio, prenda in cura i tuoi giorni, e
sempre... (Oh Dio, qual tumulto d'affanno!) e
sempre... (Il pianto già dagli occhi mi piove, frenar nol
so. Vado a celarlo altrove.)

15. Deh serena il dolce viso,
fortunato pargoletto,
il germano stringi al petto...
(non tradirmi, oh sangue mio.)
Figlio, addio
(cara parte del mio cor.)

Di vedermi avesti il vanto,
e n'andrai di lieto avviso
messaggero al genitor.

(entra)

SCENA X

Tanete e detti

TANETE

A se vi chiama, ebrei
pastori, il mio Signor. Con voi commune
vuol'oggi aver la mensa.

SIMEONE

Ahimè! Per noi
qualche insidia si appresta.

BENIAMINO

Che giorno è questo mai!

GIUDA

Che mensa è questa!

TANETE

Che si tarda?
Non più: pastori andiamo.

CORO DE' FRATELLI.

Difendi il popol tuo, gran Dio d'Abramo.

17. CORO**JOSEP**

(Reteniu-vos dins el cor, llàgrimes meves).
I aquest noiet,
és Benjamí, de qui em vas parlar?

JUDÀ

És ell.

JOSEP

Fill... (Ah, como em sento entendre en mirar-lo!) Que
el Cel, oh fill, protegeixi els teus dies, i que sempre...
(Oh Déu, com em regira l'angoixa!) i que sempre...
(El plor ja vol tornar als meus ulls, no el puc frenar.
Per amagar-lo, em retiraré a un altre lloc).

15. Asserena el teu dolç rostre,
noiet afortunat,
i estreny el teu germà contra el pit...
(No em traeixis, oh, sang meva.)
Fillet, adéu
(part estimada del meu cor.)

De veure'm has tingut la glòria,
i seràs l'alegre missatger
que en porti la bona nova al pare.

(se'n va)

ESCENA DESENA

Tanet i els anteriors

TANET

Pastors jueus,
el meu Senyor us reclama
Vol que l'acompanyeu avui a taula.

SIMEÓ

Ai! Per a nosaltres
es gesta alguna traïció.

BENJAMÍ

Dia funest!

JUDÀ

Per què ens vol a la seva taula?

TANET

No us entretingueu més!
Prou de retard, afanyeu-vos, pastors!

COR DELS GERMANS

Defensa el teu poble, gran Déu d'Abraham.

17. COR

Guida Signor, geloso,
col tuo pietoso ciglio,
nel rischio e nel periglio,

GIUDA
l'alma,

BENIAMINO
la vita,

SIMEONE
il cor.

Oh speme de' mortali,
guida il tremante piè;
poichè de' nostri mali
la tua bontà è maggior.

Fine dell'Atto Primo.

ATTO SECONDO

SCENA I
Giuseppe e Beniamino

18. GIUSEPPE
E'l genitor non mai
ridisse di Giuseppe il caso acerbo?

BENIAMINO
Ah, che troppo ne serbo
anch'io tenero il cor, anch'il riseppi,
e accompagnerai intanto
colle lagrime mie del padre il pianto.

GIUSEPPE
Se vivo ei fosse, tornerebbe caro
a te il vederlo?

BENIAMINO
Che rammenti! Avrei
più di quest' occhi miei caro il fratello,
e troverei ben io
il riposo, il sostegno, e l'amor mio.

GIUSEPPE
E s'ei ritegno avesse a discoprirsi?

BENIAMINO
Direi: Giuseppe mio,
scopriti pur, che Beniamino son io.

Guia, Senyor, amb zel,
sota la teva mirada pietosa,
en el risc i en el perills,

JUDÀ
l'ànima,

BENJAMÍ
la vida,

SIMEÓ
el cor.

Oh, esperança dels mortals,
guia els nostres peus tremolosos,
car la teva bondat
és més gran que els nostres mals.

Fi del primer acte

ACTE SEGON

ESCENA PRIMERA
Josep i Benjamí

18. JOSEP
I el pare mai no va tornar a parlar
de la trista història de Josep?

BENJAMÍ
Ah, gravat a la memòria, amb gran afecte,
tinc el seu cor, i els seus somriures;
amb llàgrimes vaig acompanyar
el plor del meu pare.

JOSEP
Si fos viu, seria grat per tu
tornar-lo a veure?

BENJAMÍ
Quanta nostàlgia! Estimaria més
el meu germà que els meus dos ulls
i trobaria el repòs,
el suport, i l'amor.

JOSEP
I si algun motiu li impedís revelar-se?

BENJAMÍ
Li diria: Josep meu estimat,
revela qui ets, que jo soc Benjamí.

SCENA II

Tanete e detti

GIUSEPPE

Va, figlio, e come nella patria giungi,
in mia vece amoroso
sù la destra del padre un bacio imprimi.
Dilli che sia geloso
della tua bionda età; dilli che serbi
a destino miglior tuoi giorni acerbi:
non forse di Giuseppe il caso atroce
si rinovi con te. Dilli ch'io l'amo,
dì ch'io vederlo bramo, e dilli, Oh Dio!
che come genitor l'abbraccio anch'io.

BENIAMINO

D'onde tal tenerezza?

GIUSEPPE

Anch'io son figlio,
anche ho padre, ma lungi, e accrescer sento
col desio di vederlo il mio tormento.

19. Qual pena sia l'amare
e non poter mirare
l'oggetto del suo cor.
Dì se'l provasti mai,
misero avanzo estremo
d'afflitto genitor.

SCENA III

Beniamino e Cabri

20. BENIAMINO

Io non comprendo questi sensi arcani.

CABRI

Vezzoso pastorello, i tuoi germani
chiedon di te.

BENIAMINO

Son pronto.

CABRI

Eh, dimmi, un'altra volta
torneresti in Egitto?

BENIAMINO

Non mai.

CABRI

Perchè?

ESCENA SEGONA

Tanet i els anteriors

JOSEP

Ves, fill, i quan arribis a la pàtria,
en lloc meu imprimeix a la mà dreta del pare
un petó amorós.
Digues-li que protegeixi
els teus joves anys, digues-li que
reservi els teus dies per a un destí millor:
que l'atroç cas de Josep no es reproduexi en tu.
Digues-li que l'estimo, digues-li que em deleixo per
veure'l, i digues-li, Déu meu!
que jo també l'abraço com si fos el meu pare.

BENJAMÍ

D'on prové tant d'afecte?

JOSEP

Jo també soc fill,
jo també tinc un pare, però lluny,
i el desig de veure'l augmenta el meu turment.

19. Quin dolor tan gran
és estimar i no poder veure
l'objecte del teu cor.
Digues si mai ho has hagut de patir,
últim plançó malaurat
del pare afligit.

ESCENA TERCERA

Benjamí i Cabri

20. BENJAMÍ

No entenc aquests sentiments arcanis.

CABRI

Gentil pastor, els teus germans
pregunten per tu.

BENJAMÍ

Hi vaig de seguida.

CABRI

Digues, tornaràs mai
a Egipte?

BENJAMÍ

No, mai.

CABRI

Per què?

BENIAMINO

Prigione
qui restò Simeone,
or già salvo: tal'ora
senza periglio il ritornar non fora.

21. Credi che avendo in dono
il misero augelletto
l'amata libertà,
voglia tornar fastoso
ad allacciarsi il piè?
Ah, tanto semplicetto
Beniamino non è.

Quell'uccellin io sono,
che libero sen' va,
e vuoi non sia geloso?
Ah, tanto semplicetto
Beniamino non è.

(parte)

SCENA IV

Cabri, Giuda e Simeone.

22. CABRI

(A Simeone)

Oh come, oh quanto
caro è l'amor de' suoi! E se giolivo
all'Egitto t'involi, e alle catene,
pensar pur ti conviene
che dal benefattore
il piè staccar tu dei, ma non il cuore.

SIMEONE

Questa dolce membranza
amareggia per poco il mio consuolo,
e provo per mio duolo
aspro il partire ed il restar funesto:
amor mi vuol altrove,
qui mi vuole il rispetto. Il cuor del padre,
le grazie del sovrano ed un'ignota
forza d'affetto sconosciuto e strano
fanno ch'io sperimenti in dubbio eguale:
ed il partir ed il restar ferale.

23. Come sen' vola
lieta al suo nido la tortorella
quando s'invola dal fiero artiglio
di astorre infido
che la predò.

Così ne andrei
con lieto ciglio

BENJAMÍ

Aquí Simeó ha patit presó
ara ja està lliure,
però tornar no estaria
potser exempt de perill.

21. Creus que si el petit ocellet
tingués el regal
de l'anelhada llibertat
voldria deixar de nou
que l'engabiessin?
Ah! Benjamí
no és pas tan ximple.

Jo soc l'ocellet
que se'n va lliure,
i vols que no tingui recel?
Ah! Benjamí
no és pas tan ximple.

(se'n va)

ESCENA QUARTA

Cabri, Judà i Simeó

22. CABRI

(a Simeó)

Oh, que preuat, que car
és l'amor dels éssers estimats!
I si feliç te'n vas d'Egipte, i de les cadenes,
et convé pensar que del teu benefactor
t'has d'allunyar amb els peus,
però no amb el cor.

SIMEÓ

Aquesta dolça membrança
amarga un poc el meu consol,
i sento, per pena meva,
infausta la partida i funesta l'estada:
L'amor em vol en un altre indret,
mentre el respecte em vol aquí. El cor del pare,
els favors del sobirà i la ignota força
d'un afecte desconegut i estrany
em fan experimentar un dubte igual:
tant si me'n vaig com si em quedo, serà nefast.

23. Com la tórtora
que vola feliç cap al niu
després d'alliberar-se de l'urpa ferotge
del pèrfid astor
que l'empaitava,

així de veloç
em desfaria,

da' lacci miei
rapido anch'io;
ma è troppo, oh Dio!
caro il legame
che mi allaciò.

(parte)

SCENA V
Cabri e Giuda

24. CABRI
Si savi sentimenti
di pastori non sono.

GIUDA
Benche tali,
siam gente colta,
e sono le campagne al mondo intero
scuole del dissinganno e vie del vero.

25. Ne mostra il prato,
sì bel ma frale,
che ogn'uom mortale
qual fior reciso
si marcirà.

Ne insegna il rio
di girne a Dio:
com'egli al mare,
per valli e piani
ogn'or sen' va.

SCENA VI
Cabri e Giuseppe

26. CABRI
Signor, e qual è questa
che vi turba di duolo ombra funesta?

GIUSEPPE
Ah, che gl'affanni miei son giunti al colmo.

CABRI
Ch'il crederia! Ma la cagion?

GIUSEPPE
Ti basti.

CABRI
Oh, quanto è ver! Non si ritrova in terra
piena felicità. Da' mali estremi
all' estreme grandezze

amb el rostre alegre,
dels llaços que em lliguen;
però és massa estimat,
oh Déu! el vincl
que em va lligar.

(se'n va)

ESCENA CINQUENA
Cabri i Judà

24. CABRI
Els sentiments
dels pastors no són tan savis.

JUDÀ
Si bé som pastors,
també som gent culta,
els prats d'arreu del món
son escoles del desengany i camins de la veritat.

25. El prat, tan bell però fràgil,
ens mostra
que tots els homes mortals,
com fa una flor tallada,
es marciran.

El riu ens ensenya
a anar cap a Déu
tal com ell al mar,
recorrent valls i planes,
sempre va a desembocar.

ESCENA SISENA
Cabri i Josep.

26. CABRI
Senyor, i quina és l'ombra funesta
que us omple de dolor?

JOSEP
Ah, els meus afanys han arribat al punt culminant.

CABRI
Això ja es veu. Però, per quin motiu?

JOSEP
No et cal saber res més.

CABRI
Oh, quanta veritat! Damunt la terra mai no
es troba la felicitat plena. Dels mals extrems
a l'extrema grandesa

se pur dolce è il passar, chi mai dovrebbe
più lieto esser di te?

GIUSEPPE

Ah, Cabri, queste che chiamiam sovente
felicità del mondo, altro non sono
che l'arva ed ombra, ed hanno
le terrene grandezze
al par del vento rapidi i lor vanni,
e si cangiano spesso in egri affanni.

27. S'inganna ogn'un che spere
lieto goder quà giù,
ah, ch'ogn'uman piacere
scorre qual onda rapida
e sgombra qual' balen.

Il dir che pace vera
goda chi gl'altri impera
pur sempre inganno fù:
se ogn'uom qui nasce misero
dell'amarezze in sen.

28. CABRI

Chi può negarlo!
Ma per quel ch'io vedo
guari non ha questo pensier ti affligge.

GIUSEPPE

Da che giunser gl'ebrei...

CABRI

Ah, questi ebrei,
se pur di amor, se di pietà son degni,
non denno meritar gl'affanni tuoi:
troppo ne andranno alteri
di veder angosciosi i tuoi pensieri.

29. Se tanto afflitto gemi,
se tanto sei pietoso
per un ignoto oggetto,
per un straniero ben,
che barbara pietà!
Che fiera idea d'amar!

Mostrati men geloso
degli altrui mali estremi,
frena il soverchio affetto;
in giust'a la bontà
se eccede nel dolor.

SCENA VII

Giuseppe e Tanete

tan suau és el pas;
qui podria ser més feliç que tu?

JOSEP

Ah, Cabri, les que sovint anomenem
les felicitats d'aquest món
no són res més que quimeres i ombres,
i la glòria de les grandeses terrenals
passen tan prest com el vent,
i sovint es transformen en afliccions atroces.

27. S'enganya tot aquell que espera
gaudir feliç aquí baix,
Ah, perquè tots els plaers humans
s'escolen com l'aigua entre els dits
i s'esvaeixen tan ràpid com un llampec.

Dir que qui impera sobre els altres
gaudeix d'autèntica pau
sempre ha estat un engany:
perquè tots els homes neixen malaurats
i amb l'amargor dins el pit.

28. CABRI

Qui ho pot negar?
Però, pel que veig,
no és aquest el pensament que us afligeix.

JOSEP

Des que van arribar els jueus...

CABRI

Ah, aquests jueus,
són dignes d'amor, de pietat,
però no mereixen els vostres afanys:
massa gent s'alegraria
de veure com us angoixen els pensaments.

29. Si tan afligit gemegueu,
si tanta pietat sentiu
envers un desconegut,
envers un estranger,
quina pietat tan bàrbara!
Quina ferotge idea del amor!

Mostreu-vos menys gelós
dels mals extrems dels altres,
freneu l'excés d'afecte;
la bondat és injusta
si excedeix el dolor.

ESCENA SETENA

Josep i Tanet

30. RECITATIVO

TANETE

È compito, oh signor: gl'ebrei germani
le biade desiate
ebber da me, come imponesti, e in quella
parte che diedi a Beniamino ascosi
l'argentea tazza usata
da te alla mensa ed agl'auguri. Ignari
dell'insidia i pastori
partiran lieti. Alcuno
gli seguirà da lungi. Usciti appena
della città le porte
gl'arresterà, lor chiederà ragione
del furto immaginato e come rei
ricondurragli a te.

GIUSEPPE

Quanto prescrissi
adempisti fedel. Ma qual stupore
ti confonde così?

TANETE

Signor, chi mai
non stupirebbe a tante
repugnanti fra loro
diversità, che osservo in te? Ti veggo
e tenero, e sdegnato, e lieto, e mesto
nell'istesso momento. Accogli amico
i figli di Giacobbe e poi confuso
parti da quei. Gl'inviti a mensa e intanto
ordini insidie a' danni lor. Con mille
segni di tenerezza
distingui Beniamino e appunto in lui
del supposto delitto
vuoi che cadan le prove.
Chi sa ridir se odio o pietà ti move?

GIUSEPPE

Tanete, a te non lice
tutto ancora saper. L'oscuro cenno
ciecamente ubbidisci e non ti sembri
troppo grave la legge.

TANETE

Il zelo mio
temerario non è: parlai richiesto,
tacito ubbidirò. Tue leggi adoro,
nè della sorte mia gl'obblighi ignoro.

31. So che la gloria perde
d'un ubbidir sincero
nell'eseguir l'impero
chi esaminando il va.

30. RECITATIU

TANET

Ja està fet, senyor: he donat el blat
als germans jueus,
com vau ordenar,
i en el sac que he donat a Benjamí
he amagat la copa de plata
que vau fer servir a taula em ells
per beure i per brindar. Ignorant la insídia,
els pastors partiran contents. Un soldat
els seguirà de lluny. Tan bon punt traspassin
les portes de la ciutat els arrestarà,
els demanarà explicacions del furt
que hem planejat, i presoners
els tornarà a portar davant teu.

JOSEP

Tot el que he prescrit
s'ha complert fidelment Però, quin estupor
et confon així?

TANET

Senyor, qui no
se sorprendria davant
dels canvis d'humor estranys
que veig en vos?
Us veig tendre i esquerp, alegre i trist
alhora. Acolliu com un amic
els fills de Jacob i després, ofuscat,
us n'aparteu. Els convideu a la vostra taula
i mentrestant ordeneu una insídia que els causa un
gran dany. Amb mil senyals de tendresa
afalagueu Benjamí i justament en ell
voleu que recaiguin les proves
del presumpte delictes.
Qui podria discernir si us mou l'odi o la pietat?

JOSEP

Tanet, no és ara el moment
perquè sàpigues tota la veritat
Compleix cegament les ordres inescrutables
i que l'obediència no et sembli gaire greu.

TANET

El meu recel no és temerari:
he parlat perquè se m'ha preguntat,
però obeiré callat. Les vostres lleis respecto
i no oblidó a què m'obliga la meva posició.

31. Sé que perd la glòria
de l'obediència sincera
aquell que, en executar
una ordre, la discuteix,

Che con ardir protervo
gl'ordini eterni oblia,
chi servo esser dovria
e giudice si fa.

SCENA VIII
Giuseppe solo

32. GIUSEPPE

Ah, che Tu Solo Eterno e Primo Vero
penetri nel cuor mio: è a te ben noto
ogni più ascoso, ed intimo pensiero.

SCENA IX
Simone, Giuda, Beniamino, Giuseppe e fratelli.

SIMEONE

Al tuo piede, oh signore...
(*van per prostarsi*)

GIUSEPPE

Ah no, che il vostro luoco è solo il cuore.
Il piè indirizzate
verso la patria, e Beniamino qui resti
anche un momento.

SIMEONE

Il Cielo tanto favor compensi.

GIUDA/SIMEONE

E sian della tua gloria i voli immensi.

33. CORO DI FRATELLI

Chiara splenda in ogni riva
dell'Egitto il difensor.

E del mondo accolga il viva
chi del mondo è il salvator.
(*partene*)

SCENA ULTIMA
Giuseppe e Beniamino

34. GIUSEPPE

Che dirai, Beniamino, or che ritorni
al caro genitor?

BENIAMINO

Chi può ridirlo?
Dirò che sai
del mio caro Giuseppe il caso acerbo.

aquell que amb audàcia agosarada
oblida les ordres eternes,
aquell que, sent servidor,
s'erigeix en jutge.

ESCENA VUITENA
Josep sol

32. JOSEP

Ah, Únic Etern i Primer en Veritat,
només tu penetres dins el meu cor, tu coneixes bé
cada un dels meus pensaments més ocults i íntims.

ESCENA NOVENA
Simó, Judà, Benjamí, Josep i els altres germans

SIMEÓ

Als teus peus, Senyor...
(*fan el gest de postrar-se*)

JOSEP

No, el vostre lloc és només el cor.
Dirigiu els vostres peus cap a la pàtria
i tu, Benjamí, queda't aquí.
un moment.

SIMEÓ

Que el cel us compensi tants favors.

JUDÀ/SIMEÓ

I que la vostra glòria s'escampi arreu.

33. COR DE GERMANS

Que arreu resplendent brilli
el defensor d'Egipte.

I que el món sencer l'aclami,
ja que és el salvador del món.
(*se'n van*)

ESCENA DESENA
Josep i Benjamí

34. JOSEP

Què diràs, Benjamí, al teu estimat
pare, quan tornis al seu costat?

BENJAMÍ

Qui ho sabria expressar?
Diré que vos coneixeu
el cas funest del meu estimat Josep.

GIUSEPPE

Come? Caro chi a te fu sempre ignoto?

BENIAMINO

Giuda, qualor per la campagna sparso
ne va l'armento a pascolar inteso,
suol darimi del german qualche contezza.
Suol dirmi: oh, quale era la sua bellezza!
Parea il suo sembiante
vermiglia rosa in sul nativo stelo.
Tutte a lui diede il cielo
doti amabili e rare.
E là, lungi additando,
là, dice, in quella selva
morì Giuseppe, e il divorò una belva.

GIUSEPPE

Ah non più, parti.

BENIAMINO

E pur interna forza
con te mi vuol
(gran Dio, che gara è questa!)

GIUSEPPE

(Se non parte, vacillo.)

BENIAMINO

Io vado.

GIUSEPPE

Eh, resta.
Puoi lasciarmi così?

BENIAMINO

Forza il richiede.
Vado, ma resta il cor,
se parte il piede.

GIUSEPPE

Resto, ma parte il cor,
se resta il piede.

(bacia la mano)

35. DUO**BENIAMINO**

In questo bacio mio
con te divido, oh Dio,
il tenero mio cuor.

GIUSEPPE

Questo non è più mio:
or che mi lasci, oh Dio,
teco si parte il cor.

JOSEP

Com pot ser? Estimes aquell que no vas conèixer?

BENJAMÍ

Judà, quan l'acompanyo a pasturar el ramat
dispersat pels camps
acostuma a donar-me alguna notícia del germà.
Em diu: oh, era tan gran la seva bellesa,
El seu rostre semblava
una rosa vermella damunt la tija.
El cel li ho va donar tot,
qualitats amables i rares.
I allà, diu assenyalant la llunyania amb el dit,
en aquell bosc va morir Josep,
una bèstia el va devorar.

JOSEP

Ah, no m'expliquis res més, ves-te'n.

BENJAMÍ

I tanmateix, una força interna
vol que em quedi amb tu
(Déu totpoderós!, d'on ve aquest conflicte meu?)

JOSEP

(Si no se'n va, defalliré.)

BENJAMÍ

Me'n vaig.

JOSEP

Oh, queda't.
Pots deixar-me així?

BENJAMÍ

Ho he de fer per força. Me'n vaig,
però el cor es queda aquí,
encara que els peus s'allunyin.

JOSEP

Jo em quedo, però el cor se'n va,
encara que els peus es quedin.

(Benjamí besa la mà de Josep)

35. DUO**BENJAMÍ**

En aquest petó meu
amb tu comparteixo, oh Déu,
el meu cor amorós.

JOSEP

Aquest ja no és meu:
ara que em deixes, oh Déu,
amb tu se'n va el meu cor.

BENIAMINO

Parto.

GIUSEPPE

Ah, parti.

BENIAMINO

Addio.

(ognun da se)

Che ignoto amor è questo,
che mi rapisce a te!

GIUSEPPE

Che dolce amor è questo,
che mi rapisce a te!

BENIAMINO

Ah, dividete, oh Cieli,
col padre e col sovrano,
l'afferte e la mia fè.

GIUSEPPE

Ah, dividete, oh Cieli,
col padre e col germano
l'affetto e la mia fè.

Fine dell'Atto Secondo.

ATTO III**SCENA PRIMA**

Campagna, Cabri, Giuda, Simeone, Beniaminoed i fratelli di Giuseppe da lungi arrestati dalle guardie

36. CABRI

Palese è il furto. Indegni, al vostro fallo
non v'è pena che basti. E qual potea
di amore e di pietà più nobile segno
praticarsi con voi, ingrata gente?

GIUDA

Questa del fallo antico è l'ira ultrice,
e conosco la man vendicatrice!

SIMEONE

Come non mai dal corpo
può scompagnarsi indivisibil ombra,
così dietro la colpa ognor si mena
a lento passo inevitabil pena.
Ah, Giuseppe, Giuseppe, e quanto a noi
costerà di travaglio il tradimento!

BENJAMÍ

Me'n vaig.

JOSEP

Ah, ves-te'n.

BENJAMÍ

Adéu.

(cadascú per a si)

Quin amor desconegut és aquest,
que m'empeny cap a tu!

JOSEP

Quin dolç amor és aquest,
que m'empeny cap a tu!

BENJAMÍ

Ah, repartiu, oh cels,
entre el pare i el sobirà
els meus afectes i la meva fidelitat.

JOSEP

Ah, repartiu, oh cels,
entre el pare i el germà
els meus afectes i la meva fidelitat.

Fi del segon acte

ACTE TERCER**ESCENA PRIMERA**

Al camp. Cabri, Judà, Simeó, Benjamí I els germans de Josep arriben arrestats pels guàrdies

36. CABRI

El robatori és evident. Sou uns indignes,
per al vostre delictes no hi ha condemna prou gran.
Qui hauria pogut tractar-vos amb mostres més nobles
d'amor i de pietat, gent ingrata?

JUDÀ

Aquesta ira extrema és per un delictes
antic, i conec la mà venjadora!

SIMEÓ

Igual com el cos no pot desprendre's mai
de la inseparable ombra,
així rere la culpa sempre es porta
la inevitable pena.
Ah, Josep, Josep, quants suplicis
ens costarà a nosaltres haver-te trait!

BENIAMINO

Io non so dove sono e che mi accadde.
Questa tazza, signor...

CABRI

Tu la rubasti.

BENIAMINO

Ma come?

CABRI

Sei convinto, e tanto basti.

(alle guardie)

Guidinsi nella reggia e gl'altri ancora *alle guardie*
si arrestin colle some.

BENIAMINO

Almen...

CABRI

Tacete:

indegno di discolpe è'l vostro errore.
Chi la pietà non vuol, s'abbia il rigore.

37. QUARTETTO**BENIAMINO**

Deh pietà del padre almeno.

CABRI

Con i rei
è delitto la pietà.

SIMEONE

Deh mercè, che reo non sono.

CABRI

Co gl'ingrati
è mercè la crudeltà.

GIUDA

Deh perdono agl'innocenti.

CABRI

Coll'indegni
il perdono è colpa ancor.

BENIAMINO

Ah, per noi pietà non v'è.

SIMEONE

Ah, per noi mercè non v'è.

BENJAMÍ

No sé on soc, ni què m'ha passat.
Aquesta copa, senyor...

CABRI

Tu la vas robar.

BENJAMÍ

Però, com?

CABRI

Ets culpable, i prou.

(als guàrdies)

Porteu-lo a palau, i els altres, també,
lliguen-los amb cordes.

BENJAMÍ

Almenys...

CABRI

Calleu:

el vostre error no es digne de disculpa.
Qui no té pietat, que en pateixi el càstig.

37. QUARTET**BENJAMÍ**

Si més no, tingueu pietat del pare.

CABRI

Amb els reus és delictes
tenir pietat.

SIMEÓ

Sisplau, misericòrdia, no soc culpable.

CABRI

Amb els desagrats,
és de justícia la crueltat.

JUDÀ

Sisplau, perdó per als innocents.

CABRI

Perdonar els indignes
és injustícia.

BENJAMÍ

Ah, no hi ha pietat per a nosaltres.

SIMEÓ

Ah, no hi ha mercè per a nosaltres.

GIUDA

Ah, per noi perdon non v'è.

BENIAMINO

Perchè, fiero, mi dividi
dal paterno amato seno?

SIMEONE

Perchè, crudo, non m'uccidi,
pria che torni a lacci miei?

GIUDA

Perchè a nostri acerbi fati
senso umano pur non senti?

CABRI

Questa è pena dell'error.

SIMEONE, BENIAMINO, GIUDA

Sordo il ciel per noi si fè.

(son condotti dalle guardie)

SCENA II

Reggia. Giuseppe e Tanete

38. GIUSEPPE

Basta: giusto motivo
ho di trattar così gl'ebrei pastori.
E chi sa se la mia
che forse crudeltà chiamar ti piace
sia di tenero amor opra gentile!

TANETE

Signore, a me non lice
la tua mente indagar: nell'opre tue
scorgo un che di sovrano e di divino,
che con ignoto orrore
ogni giudizio altrui raccheta e frena.

39. Non v'intendo e pur vi adoro,
senzi arcani, e in voi chiudete
un divino ameno raggio
che m'vince e dà piacer.

Non sò dir se giusti siete;
ma se tal vi credo almeno,
cattivate il mio pensier.

(parte)

JUDÀ

Ah, no hi ha perdó per a nosaltres.

BENJAMÍ

Per què, ferotge, em separe
del pit paternal estimat?

SIMEÓ

Per què, cruel, no em mates,
abans de tornar a les meves cadenes?

JUDÀ

Per què, davant de les nostres desgràcies
no et commou el sentiment d'humanitat?

CABRI

És la pena per un error.

SIMEÓ, BENJAMÍ, JUDÀ

El cel és sord a les nostres súpliques.

(els guàrdies se'ls emporten)

ESCENA SEGONA

Palau reial. Josep i Tanet

38. JOSEP

Prou: Tinc un bon motiu
per tractar així els pastors jueus.
I potser la meva crueltat,
com a tu t'agrada anomenar-la,
és un acte de tendre amor!

TANET

Senyor, no em pertoca
indagar en la vostra ment: en les vostres obres
percebo un alè sobirà i diví,
que, amb un horror desconegut,
frena i escapça qualsevol judici d'altri.

39. No us entenc, i tanmateix us adoro,
sentiments arcans, en vosaltres porteu
una inspiració divina
que em venç i m'alegra.

No sé dir si sou justos;
però us en considero,
i captiveu els meus pensaments.

(se'n va)

SCENA III

Giuseppe solo

40. GIUSEPPE

Tu che dell'alme nostre,
Eterna Verità, vedi gl'arcani,
sai tu contro i germani
s'io mediti vendetta. Ah, mi difenda
la mano onnipotente
da brama così ria che sempre torna
a ricader sopra l'autor, che usata
col più forte è follia,
col eguale è periglio,
col minore è viltà. L'ira che in volto
io fingerò non chiede
che de' fratelli il pentimento. Io voglio
che veggan le ruine
dove guida una colpa, acciò la tema
de' meritati sdegni
ad evitarli in avvenire insegni.

41. Sarò qual madre amante
che la diletta prole
minaccia ad ogni istante
e mai non sa punir:

alza a ferir la mano
ma il colpo già non scende,
che amor la man sospende
nell'atto del ferir.

SCENA V

Tanete e detti. Poi tutti

TANETE

Ecco, oh signore, i rei.

GIUSEPPE

Il furto appresso
a Beniamino si ritrovò: rimanga
egli solo mio servo

BENIAMINO

Ah, voi partite, ed io
rimango prigionier! Qual diverrai,
afflitto genitor, quando il saprai!

43. Voi, se pietà provate
d'un misero germano,
voi la paterna mano
bacciate almen per me.

ESCENA TERCERA

Josep sol

40. JOSEP

Tu, que de les nostres ànimes,
Veritat Eterna, veus els arcans,
saps que contra els meus germans
medito la venjança. Ah, que la mà totpoderosa
em defensi d'un frenesí culpable
que sempre torna
per recaure sobre el seu autor,
que emprat contra els més forts és bogeria,
contra els iguals és perill,
contra els més dèbils és covardia. La ira que
el meu rostre fingirà no vol res més
que el penediment dels germans. Vull
que vegin les malvestats
que comporta un delictes
i que això els ensenyar-los
a témer en el futur un merescut desdeny.

41. Seré com una mare amorosa
que l'estimada descendència
amenança en tot moment
i mai no sap com castigar:

alça la mà per ferir
però el cop mai no baixa,
perquè l'amor reté la mà
en l'acte de ferir.

ESCENA CINQUENA

Tanet i els anteriors. Després, tots

TANET

Senyor, aquí teniu els reus.

JOSEP

L'objecte robat es va trobar
en possessió de Benjamí:
que només ell es quedi aquí.

BENJAMÍ

Ah, aneu-vos-en, i jo
em quedaré aquí presoner! Quanta aflicció
embargarà el pare quan ho sàpiga!

43. Si sentiu pietat
per un germà malaurat,
beseu per mi
la mà paterna.

Ditegli sol ch'io vivo,
ditegli l'amor mio;
ma non gli dite, oh Dio,
lo stato mio qual'è.

44. GIUSEPPE
(Soffrite, affetti miei.)

GIUDA
Nè v'è più speme
di placar l'ira tua?

GIUSEPPE
Fatta è la legge:
eseguisca ormai.

GIUDA
Sentimi almeno
senza sdegno, signore.

GIUSEPPE
Che dir potrai?

GIUDA
Rammenti,
quando la prima volta
io venni a te?

GIUSEPPE
Sì: di condurmi allora
Beniaminot'imposi. Il vecchio padre
morrebbe, rispondesti,
privandolo di lui. Senza il fanciullo
non sperate, io soggiunsi,
di rivedermi più.

GIUDA
Oh, se presente
agli ultimi congedi
fossi stato, signor! Parea che l'alma
a lui col figlio amato
si staccasse dal sen. Chiama Rachele;
si ricorda Giuseppe; entrambi in volto
ritrova a Beniamino; tutte risente
le sue perdite in lui; tutte... Ma come!
Signor, tu piangi! Ah, le miserie nostre
ti mossero a pietà.

SIMEONE
Seconda, oh Dio,
questi teneri moti.

GIUSEPPE
Ah, basta, io cedo,

Digueu-li només que soc viu,
digueu-li que l'estimo;
però no li digueu, oh Déu,
en quin destret em trobo.

44. JOSEP
(Sofriu, afectes meus.)

JUDÀ
No hi cap esperança
d'apaivagar la vostra ira?

JOSEP
La llei ha dictat sentència,
ara cal complir-la.

JUDÀ
Escolteu-me, si més no,
sense desdeny, senyor.

JOSEP
Què pots dir?

JUDÀ
Recordeu la primera vegada
que em vaig presentar
davant vostre?

JOSEP
Sí, llavors et vaig imposar
que em portessis Benjamí.
Em vas respondre que el vostre ancià pare
moriria si es quedava sense la seva companyia.
Sense el noi, vaig afegir,
no esperis tornar-me a veure.

JUDÀ
Oh, si haguéssiu estat present en l'últim comiat
ho sabríeu, senyor! Semblava que,
juntament amb el fill estimat,
l'ànima se li despregués del pit.
El pare crida Raquel; recorda Josep;
els reconeix tots dos en el rostre de Benjamí;
torna a sentir dins seu el dol per tots els éssers
estimats morts: Per tots! I amb quanta intensitat!
Senyor, esteu plorant! Ah, les nostres desgràcies
han despertat en vos la compassió.

SIMEÓ
Déu, secunda
aquestes tendres emocions!

JOSEP
Ah, prou, cedeixo,

contenermi non so. Fratelli amati,
riconoscete il vostro sangue. Il finto
mio rigore abbandono.
Venite a questo sen: Giuseppe io sono.

GIUDA
Giuseppe!

BENIAMINO
Eterno Dio!

SIMEONE
Miseri noi!

CABRI
Oh portento!

TANETE
Oh stupor!

GIUSEPPE
No, non temete;
nè d'avermi venduto
la memoria vi affligga. A quel delitto
la sua dove l'Egitto,
voi la vostra salute. A questa reggia
Dio m'inviò prima di voi. Tornate,
tornate al padre mio: ditegli tutte
le grandezze del figlio.

SIMEONE
Oh provvidenza eterna,
è la prudenza umana
follia dinanzi a te: vendiam Giuseppe
sol per non adorarlo e l'adoriamo
per averlo venduto.

GIUDA
In guisa tale
Dio gli eventi dispone
che serve al suo voler chi più si oppone.

GIUSEPPE
Il portentoso giro
dalle vicende mie, fratelli, asconde
più di quel che si vede. A voi dal padre
pieno d'amor vengo mandato e voi
tramate il mio morir. Venduto a prezzo
sono a barbaro stuol. Servo in Egitto,
accusato, innocente,
non mi difendo e tollero la pena
dovuta a chi m'accusa. Avvinto in mezzo
a due rei mi ritrovo, e presagisco
morte all'un, gloria all'altro. Accolgo amico
i miei persecutori. Io somministro

No puc contenir-me. Estimats germans,
reconegueu la vostra sang. El meu fals rigor
abandono.
Acosteu-vos perquè us abracci: Jo soc Josep.

JUDÀ
Josep!

BENJAMÍ
Déu etern!

SIMEÓ
Malaurats de nosaltres!

CABRI
Oh, meravella!

TANET
Oh, estupor!

JOSEP
No, no heu de témer res;
ni us ha d'afligir el record
d'haver-me venut.
Per aquell delicte el destí em va portar a Egipte,
i a vosaltres, a la salvació. Déu em va enviar
en aquest palau abans que a vosaltres. Torneu,
torneu al costat del meu pare: expliqueu-li
totes les grandeses del seu fill.

SIMEÓ
Oh providència eterna,
davant teu la prudència humana
és follia: vam vendre Josep
per no adorar-lo, i ara l'adorem
per haver-lo venut.

JUDÀ
De tal manera
Déu organitza els esdeveniments,
i serveix la seva voluntat qui més s'hi oposa.

JOSEP
El portentós recorregut
de les meves aventures, germans, amaga
més del que es veu. El pare
ple d'amor em va enviar a buscar-vos
i vosaltres vau tramar la meva mort. Vaig ser venut
per diners a un amo estranger. Esclau a Egipte,
acusat, però innocent,
no em defenso i tolero el càstig
que m'imposa qui m'accusa. Encadenat
entre dos reus em trobo, i presagio
la mort per a l'un, la glòria per a l'altre. Com a amic
em comporto amb els meus seguidors.

alimenti di vita
a chi morto mi volle. Io dir mi sento
salvator della Terra. Ah, di chi mai
immagine son io? Qualche grand' opra
certo in Ciel si matura,
di cui forse è Giuseppe ombra e figura.

45. CORO

A quel celeste arcano
si oppone in vano un'alma
nè interpretar lo sa.

È la virtù qual palma,
che quanto più si opprime,
più inalza al ciel le cime,
più eccelsa in ciel sen va.

Fine dell' Opera.

Subministro aliments de vida
a qui em vol mort. Sento que em diuen
salvador de la Terra. Ah, de què
soc la imatge? Certament, el Cel
ha creat una gran obra,
de la qual Josep és potser l'ombra i la figura.

45. COR

En va s'oposarà una ànima,
a l'arcà celestial,
ni sabrà com interpretar-lo.

És la virtut com una palmera,
que com més s'oprimeix,
més enlaira la copa al cel,
més excelsa vers el cel s'eleva.

Fi de l'obra

